

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 4Ndt/14/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620010176
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Šišková
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5620010176.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martiny Zeleňakovej v trestnej veci odsúdeného Ing. C. K., pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 2Nt/14/2020 na neverejnom zasadnutí konanom 15. júna 2020 v Bratislave, o návrhu poškodenej Ing. X. C. na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku, takto

rozhodol:

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku trestná vec odsúdeného Ing. C. K., vedená na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 2Nt/14/2020 sa tomuto súdu n e o d n í m a .

o d ô v o d n e n i e :

Na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (ďalej aj len „súd prvého stupňa“) sa vedie konanie o povolení obnovy konania pod sp. zn. 2Nt/14/2020. Konanie iniciovala poškodená Ing. X. C. (ďalej aj len „poškodená“), ktorá prostredníctvom právneho zástupcu JUDr. Romana Hojera svojim podaním nazvaným Návrh na obnovu konania v trestnej veci, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 2T/113/2010 a Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 1To/54/2018. Navrhovateľka sa nestotožňuje s výrokom o treste. Trest uložený odsúdenému považovala za neprimerane nízky. Rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za neštandardné. Nadobudla vedomosť (hlavne z Denníka N), že orgány činné v trestnom konaní aktuálne preverujú možné páchanie trestnej činnosti vplyvnými osobami na Krajskom súde v Žiline. V novinových článkoch sa spomína aj sudca JUDr. N. N., ktorý bol aj predsedom senátu, ktorý predmetnú vec posudzoval a ktorý zmenil rozhodnutie prvostupňového súdu v prospech odsúdeného. V článkoch sa spomína aj JUDr. S. N., námestník Krajskej prokuratúry Žilina. Navrhovateľka žiadala, aby súdne konanie v tejto veci bolo obnovené a aby na opätovné konanie nemal akýkoľvek vplyv sudca Krajského súdu v Žiline JUDr. N. N.. Rovnako, aby na opätovné konanie nemala vplyv Krajská prokuratúra Žilina. Preto navrhovateľka podáva námietku zaujatosti voči všetkým súdom spadajúcim pod pôsobnosť Krajského súdu v Žiline, ako aj námietku zaujatosti voči Krajskému súdu v Žiline. Žiada, aby o obnove konania rozhodol súd, ktorý nespadá pod pôsobnosť Krajského súdu v Žiline. V ďalšej časti návrhu rozoberá doterajší priebeh konania na okresnom a krajskom súde.

Z potvrdenia o lustrácii na č. I. 34 Okresného súdu Liptovský Mikuláš vyplýva, že vec pod sp. zn. 2Nt/14/2020 bola pridelená 17. apríla 2020 na rozhodnutie sudcovi Mgr. Jurajovi Lukáčovi. Okresný súd Liptovský Mikuláš samosudcom Mgr. Jurajom Lukáčom vyzval navrhovateľku 27. apríla 2020 (č. I. 37), aby obratom písomne doplnila námietku zaujatosti vznesenú voči sudcovi Mgr. Jurajovi Lukáčovi. V námietke bolo potrebné jednoznačne uviesť dôvod vylúčenia príslušného sudcu v zmysle ustanovenia § 31 Trestného poriadku a taktiež uviesť, kedy sa poškodená o dôvode vylúčenia dozvedela. Navrhovateľka 7. mája 2020 reagovala na výzvu súdu, avšak neuviedla žiadny konkrétny dôvod vylúčenia sudcu Mgr. Juraja Lukáča. Poukázala iba na argumenty uvedené v podanom návrhu. Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 14. mája 2020 oznámil navrhovateľke (č. I. 40), že podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti samosudcu Mgr. Juraja Lukáča vznesenej navrhovateľkou (poškodenou) konať nebude, pretože je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31 Trestného poriadku.

Súd súčasne poškodenej oznámil, že jej podanie zo dňa 14. apríla 2020 podľa obsahu posúdil aj ako návrh na odňatie veci Okresnému súdu Liptovský Mikuláš a jej prikázanie inému súdu.

Z tohto dôvodu boli zabezpečené vyjadrenia všetkých sudcov Okresného súdu Liptovský Mikuláš (čl. 41 - 50). Sudcovia vo svojich vyjadreniach k námietke zaujatosti vznesenej poškodenu, resp. k jej návrhu na odňatie a prikázanie inému súdu uviedli, že sa necítia byť zaujatí.

Dňa 3. júna 2020 bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložený návrh poškodenej na odňatie veci Okresnému súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 2Nt/14/2020 a jej prikázanie inému súdu. Postupom podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku, bola založená vecná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Najvyšší súd preskúmal návrh poškodenej na odňatie a prikázanie veci, ako i predložený spisový materiál a dospel k záveru, že v preskúmvanej veci niet dôležitého dôvodu na jej odňatie Okresnému súdu Liptovský Mikuláš.

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

K uvedenému je potrebné vo všeobecnosti podotknúť, že odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému súdu je opatrením výnimočným predstavujúcim prielom do Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva, že nikto nemôže byť odňatý jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Hoci zákon v citovanom ustanovení bližšie nevymedzuje dôležité dôvody odôvodňujúce delegáciu veci, pri ich posúdení, aj so zreteľom na vyššie uvedený ústavný princíp zákonného sudcu, je nutné vychádzať z toho, či na miestne príslušnom súde možno zabezpečiť dodržanie základných zásad trestného konania a vylúčiť akékoľvek opodstatnené pochybnosti o nestrannosti súdu.

Jedným z dôležitých dôvodov opodstatňujúcich odňatie veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku je tak i vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania (primerane pozri rozhodnutie zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 101/2000). Pritom platí, že ak má byť dôležitým dôvodom, o ktorý sa návrh na odňatie a prikázanie veci opiera, námietka zaujatosti smerujúca voči všetkým sudcom konajúceho súdu, najbližšie spoločne nadriadený súd posudzuje takýto dôvod podľa ustanovení § 31 ods. 1 až 3 a § 32 ods. 6 Trestného poriadku.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený (okrem iných) sudca, u ktorého možno mať pochybnosti o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci, alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencovi alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 5 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31.

V nadväznosti na to treba potom zdôrazniť, že i keď zákon nespája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania veci iba so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale dôvodom takéhoto rozhodnutia je čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z už zmieneného ústavného princípu, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Inak povedané, sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo, resp. vzbudzujú dôvodné pochybnosti, že jeho rozhodnutie tieto požiadavky spĺňať nebude.

Pri posudzovaní (ne)zaujatosti sudcu sa pritom uplatňuje jednak subjektívny prístup, ktorý vychádza z osobného presvedčenia konkrétneho sudcu, ktorého osobná nezaujatosť (nestrannosť) sa predpokladá až dovtedy, kým sa nepreukáže opak, a jednak prístup objektívny, ktorý vyplýva z požiadavky, aby spravodlivosť bola nielen vykonávaná, ale musí sa i zdať, že je vykonávaná, a ktorého cieľom je

preveriť, či existujú nejaké overiteľné skutočnosti spôsobilé vzbudiť pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Aj pri uplatnení druhého kritéria ale platí, že pri rozhodovaní o tom, či je v konkrétnom prípade daný legitímny dôvod k obavám, že niektorý sudca nie je nestranný, môže byť stanovisko strán trestného konania síce dôležité, nie je však rozhodujúce. Rozhodujúcim je to, či takáto obava môže byť považovaná za objektívne oprávnenú (primerane napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Hauschildt proti Dánsku z 24. mája 1989 a vo veci D. N. proti Švajčiarsku z 29. marca 2001). Povedané inými slovami, aj pri posudzovaní tzv. javovej stránky nestrannosti sudcu je podstatnou reálna existencia objektívnych okolností, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam, že sudca disponuje určitým - nie nezaujatým vzťahom k veci, stranám alebo ich zástupcom. Obava z absencie nestrannosti sudcu sa preto musí zakladať na konkrétnych, preukázateľných a dostatočne závažných skutočnostiach.

Po ozrejmení základných teoretických východísk a judikatúry tvoriacich základ pre rozhodovanie v danej veci bolo potrebné bližšie analyzovať problematiku vyplývajúcu z predmetného spisového materiálu. V prvom rade je potrebné opätovne poukázať na skutočnosť, že poškodená sa svojím podaním primárne domáhala obnovy konania. Podanie založila aj na horeuvedených novinových článkoch. Okrem iného z obsahu vyplynulo, že predmetné podanie je možné považovať, za návrh na odňatie a prikázanie veci, nakoľko zaujatosť bola namietaná voči všetkým súdom v Žilinskom kraji vrátane krajského súdu.

Možnú zaujatosť sudcov, ako aj dôvod na obnovu konania poškodená odvodzovala od článkov uverejnených vo viacerých médiách, obsahom ktorých bolo údajné korupčné správanie sa osôb z prostredia prevažne Krajského súdu v Žiline. Osobitne poukazovala na JUDr. N. N., sudcu spomínaného v predmetných článkoch, ktorý sa podieľal na rozhodnutí v rámci odvolacieho konania, s ktorým poškodená nesúhlasí a považuje ho za „absurdné, nepochopiteľné, nespravodlivé, jednostranné“. Argumentácia poškodenej však ostala iba vo všeobecnej rovine bez ďalších konkrétnych tvrdení. Je preto potrebné poukázať na skutočnosť, že predmetné články nenapĺňajú definíciu dôvodov zaujatosti, tak ako to predpokladá ustanovenie § 31 Trestného poriadku. (Poznámka súdu : JUDr. N. N. už nie je sudcom Krajského súdu v Žiline). Čo sa týka námietky zaujatosti vznesenej voči JUDr. Lukáčovi, ktorému bola vec pridelená na rozhodnutie, o tejto námietke správne súd nekonal pretože navrhovateľka ani na výzvu súdu neuviedla žiadny relevantný dôvod jeho vylúčenia z rozhodovania. Záverom je potrebné súhrnne dodať, že o zaujatosti ostatných okresných súdov spadajúcich do pôsobnosti Krajského súdu v Žiline, neprináleží najvyššiemu súdu rozhodovať, nakoľko ostatné okresné súdy nie sú vecne ani miestne príslušné. Vychádzajúc z aktuálnej situácie, najvyššiemu súdu neprináleží rozhodovať o zaujatosti či nezaujatosti Krajského súdu v Žiline, nakoľko sa na tomto súde nevedie konanie týkajúce sa veci poškodenej. Čo sa týka Okresného súdu Liptovský Mikuláš, je potrebné uviesť, že v rámci tohto súdu neboli preukázané skutočnosti, ktoré by ho vylučovali z trestného konania. Nad rámec uvedeného najvyšší súd podotýka, že poškodená v podaní uviedla, že články, na ktoré poukazovala vo svojom podaní nemusia zodpovedať skutočnosti, resp. nevie posúdiť, či zodpovedajú skutočnosti. Dokonca uviedla, že netvrdí, že v predmetnom prípade došlo k ovplyvneniu rozhodnutia Krajského súdu v Žiline na základe odovzdávania úplatkov. Tvrdí však, že predmetné tvrdenia vrhajú na rozhodnutie krajského súdu akési „nové svetlo“.

Predmetné tvrdenie v kontexte horeuvedeného jednoznačne preukazuje, že spomínaná námietka zaujatosti je založená len na subjektívnej domnienke poškodenej a zostala len v rovine ničím nepreukázaných tvrdení. Sama osebe by namietaná skutočnosť bez ďalšieho ani nezaložila dôležitý dôvod na odňatie vecí. Takáto námietka preto vylučuje možnosť úvah o odňatí vecí vecne a mieste príslušnému súdu.

Najvyšší súd po vyhodnotení všetkých okolností prípadu teda konštatuje, že neexistujú žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu zo zaujatého konania, sudcov Okresného súdu Liptovský Mikuláš. A nezistil žiadne skutočnosti čo i len naznačujúce absenciu nestrannosti a predpojatosti týchto sudcov, pričom len predpokladaný subjektívny názor poškodenej, vytvorený prevažne na základe informácií poskytnutých prostredníctvom masovokomunikačných kanálov, nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudcov z konania tak, ako to predpokladá ustanovenie § 31 ods. 1 Trestného poriadku, a teda ani dôležitým dôvodom na odňatie vecí.

Na podklade týchto skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.